

พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994
: ศึกษาเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรม

นางสาว อุษณีย์ ไพโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-334-235-4
ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAILAND'S OBLIGATIONS UNDER THE 1994 AGREEMENT ON SUBSIDIES AND
COUNTERVAILING MEASURES : A CASE STUDY OF INDUSTRIAL PRODUCT

Miss Aussanee Phraison

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Law

Department of Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-235-4

อุษณีย์ ไพรสนต์ : พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการ
ตอบโต้ 1994 : ศึกษาเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรม (Thailand's Obligations under The
1994 Agreement on Subsidies and Countervailing Measures : A Case Study of
Industrial Product) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ธนิตกุล, 190 หน้า.
ISBN 974-334-235-4.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและ
มาตรการตอบโต้ 1994 ซึ่งประเทศสมาชิก WTO จำต้องแก้ไขกฎหมายภายในประเทศของตนทั้ง
เนื้อหาสารบัญญัติและกระบวนการพิจารณาให้สอดคล้องกับข้อตกลงดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ข้อตกลงดังกล่าวยังไม่เป็นธรรม และมีช่องว่างที่เปิดช่องให้
ประเทศสมาชิกสามารถใช้ประโยชน์จากข้อตกลงได้ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศ
สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป โดยให้การอุดหนุนแก่ภาคเอกชนในประเทศของตน และใช้กฎหมาย
การตอบโต้การอุดหนุนเป็นเครื่องมือในการกีดขวางทางการค้าแก่สินค้าที่ส่งออกจากประเทศอื่น เช่น
ประเทศไทย ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรปรับเปลี่ยนมาตรการของรัฐบาลซึ่งอาจถือว่าการอุดหนุนที่
ห้ามใช้หรืออาจถูกมาตรการตอบโต้ได้ เป็นการอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ เพื่อมิให้เกิดผลเสียหาย
ต่อประเทศ และในขณะเดียวกันเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ประสบปัญหาจากการแข่งขัน
ที่ไม่เป็นธรรม ประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้า
จากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นเครื่องมือในการตอบโต้การค้าที่ไม่เป็นธรรม และให้สอดคล้องกับ
ข้อตกลงดังกล่าวด้วย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....อุษณีย์ ไพรสนต์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศักดา ธนิตกุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

AUSSANEE PHRAISON : THAILAND'S OBLIGATIONS UNDER THE 1994 AGREEMENT ON SUBSIDIES AND COUNTERVAILING MEASURES : A CASE STUDY OF INDUSTRIAL PRODUCT. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. SAKDA THANITCUL, Ph. D. 190 pp. ISBN 974-334-235-4.

The objective of this thesis is to study and analyze the 1994 Agreement on Subsidies and Countervailing Measures (SCM Agreement) that the World Trade Organization (WTO) members need to amend and be consistent with its substantive laws and procedures.

The research concludes that the SCM Agreement is still unfair and provide loopholes for some WTO members providing inequitable advantages. For example, the United States and European Union take advantage of the loopholes by providing the subsidies to its private sector, while utilizing the anti-subsidy laws to hinder fair trade with imported goods such as Thai goods. Therefore, Thailand should change and adjust the governmental measures that would be considered prohibited or actionable subsidies which might be investigated and imposed the countervailing duty on to non-actionable subsidies. To avoid substantial damage to the country's economy and protect the Thai domestic industry, which is confronted with unfair trade competition, Thailand has enacted the Protection Against Dumped and Subsidized Imports from Foreign Countries Act B.E. 2542 against the unfair trade practices and conforms to the SCM Agreement.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้นิสิต..... อุษณีย์ ไทพรสันต์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศักดา ธิมนิตกุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะไม่มีทางสำเร็จลงได้หากปราศจากความช่วยเหลืออย่างดียิ่งและความเมตตาจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด รวมทั้งสละเวลาอันมีค่าให้แก่ผู้เขียนด้วยดีตลอดมา ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ดวงใจ อัสวจินตจิตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสละเวลาอันมีค่าให้แก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์กนิช บุญยษฐิติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทชชมัย ฤกษ์ะสุด และอาจารย์วีธี ธาดาร่างเวช ที่สละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ดังเช่นที่ปรากฏในขณะนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณสุชานา ชูชื่น คุณนิรัตน์ ทรัพย์ทวีธรรม คุณณัฐวรรณ ธรรมศิริ สำนักปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า กระทรวงพาณิชย์ คุณมาลัย ศรีสันติสุข ผู้อำนวยการฝ่ายแพ็คเกจจิ้งเครดิต ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และคุณพรพพรหม กาญจนจარი บริษัท ลีทอลล์ แอดไวซอรี่ เคาน์ซิล จำกัด ที่กรุณาให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือด้านข้อมูลและเอกสารแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณมณฑาทิพย์ ลิ้มธนะกิจ คุณพรพิมล ชินพัฒนวนานิช คุณนภารัตน์ กรรณรัตน์สูตร คุณพร ปลื้มโกศล คุณจำลองลักษณ์ คำอ้าย คุณบัณฑิต กลิ่นแพทยกิจ คุณวีระยุทธ สัจพันโรจน์ และคุณภาคภูมิ ปั่นทรวงกูร ตลอดจนบรรดาเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่เป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา และบรรดาพี่ ๆ ทุกท่าน ซึ่งให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาแก่ผู้เขียนตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา คุณครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน อย่างไรก็ตาม หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องและผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
4 วิธีการศึกษาวิจัย	4
5 สมมติฐานของการวิจัย	5
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 สารบัญญัติที่สำคัญของข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994 ...	6
2.1 ประวัติความเป็นมาของข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุน	7
2.2 ความหมายของการอุดหนุน	10
2.3 ประเภทของการอุดหนุน	18
1. การอุดหนุนที่ห้ามใช้ (Prohibited Subsidies).....	18
2. การอุดหนุนที่อาจถูกมาตรการตอบโต้ได้ (Actionable Subsidies)	20
3. การอุดหนุนที่ไม่ถูกมาตรการตอบโต้ (Non-actionable Subsidies)	24
2.4 ระยะเวลาผ่อนผันและการปฏิบัติของประเทศสมาชิก	29
3 วิธีสบัญญัติที่สำคัญของข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994 และ กระบวนการโต้สวนการอุดหนุนของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป	35
3.1 กระบวนการโต้สวนเพื่อการเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (CVD) และมาตรการ ตอบโต้ภายใต้กรอบ WTO	35
3.1.1 ความเป็นมา.....	35
3.1.2 กระบวนการโต้สวนเพื่อเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน	38
3.1.3 การใช้มาตรการตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Measure)	48
3.2 กระบวนการโต้สวนการอุดหนุนของประเทศสหรัฐอเมริกา	54

3.3	กระบวนการโต้สวนการอุดหนุนของสหภาพยุโรป	71
4	กฎหมายและมาตรการในประเทศไทยที่อาจเป็นการอุดหนุนที่ถูกต้องได้ได้ ตามข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994	78
4.1	การส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน	78
4.2	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	86
4.3	ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	90
4.4	ธนาคารแห่งประเทศไทย	92
4.4.1	การให้ความช่วยเหลือในด้านอุตสาหกรรม	92
4.4.2	การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นกรณีพิเศษ	94
4.5	มาตรการอื่น ๆ	96
5	บทวิเคราะห์มาตรการของรัฐบาลไทยที่ถูกโต้สวนการอุดหนุนและเก็บภาษีตอบโต้ ...	100
5.1	การโต้สวนการอุดหนุนก่อนมีข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994	101
5.1.1	การโต้สวนการอุดหนุนสินค้าตลับลูกปืน (ball bearing) จากประเทศไทยที่ส่งไปสหรัฐอเมริกา : Torrington VS. Minebea	101
	ก. ข้อเท็จจริง	101
	ข. ผลการโต้สวน	101
	ค. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา	104
5.1.2	การโต้สวนการอุดหนุนสินค้าตลับลูกปืน (ball bearing) จากประเทศไทยที่ส่งไปในประชาคมยุโรป : FEBMA VS. Minebea	107
	ก. ข้อเท็จจริง	107
	ข. ผลการโต้สวน	108
	ค. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา	112
5.2	การโต้สวนการอุดหนุนภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994 : การโต้สวนการอุดหนุนสินค้าเส้นใยสังเคราะห์ (Polyester Stable Fiber : PSF) ที่ส่งไปในสหภาพยุโรป	114
	ก. ข้อเท็จจริง	114
	ข. ผลการโต้สวน	120
	ค. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา	120

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	126
ข้อสรุป.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	131
รายการอ้างอิง	134
ภาคผนวก	137
WTO Agreement on Subsidies and Countervailing Measures 1994	138
ประวัติผู้วิจัย	190